

Gordels in de trein hadden tot meer doden kunnen leiden; Interview Ira Helsloot, hoogleraar Veiligheid aan de Radboud Universiteit

Wees blij dat treinen geen gordels hebben. Want dan waren er zaterdagavond waarschijnlijk meer slachtoffers gevallen.

Van onze verslaggever: Tonie Mudde

Amsterdam Bij de frontale botsing tussen de intercity en de stoptrein van afgelopen zaterdag werden de passagiers van hun plek gekatapulteerd, met vele tientallen gewonden tot gevolg. De oplossing althans voor de zittende passagiers lijkt simpel: installeer gordels in treinen. Toch is dit volgens Ira Helsloot, hoogleraar Besturen van Veiligheid aan de Radboud Universiteit, helemaal geen goed idee.

Als veiligheidsexpert moet u toch fan zijn van gordels?

'Wel als ze de veiligheid echt zouden verhogen, maar dat doen gordels in treinen niet. De Britse Rail Safety & Standards Board onderzocht dit met botsproeven. Bij een tweepuntsgordel, zoals in vliegtuigen, blijft het onderlichaam op zijn plaats en roteert het bovenlichaam naar voren. Hierbij kan het hoofd zo tegen de rugleuning van de volgende stoel botsen dat de nek breekt.'

En de driepuntsgordel dan, zoals we die kennen uit auto's?

'Helpt ook niet, bleek uit het Britse onderzoek. Bij het installeren van een schoudergordel moet de rugleuning van de stoel worden verstevigd. Je krijgt een stijvere stoel, die minder meegeeft als je er tegenaan botst. Staande passagiers, en passagiers die hun gordel niet om hebben, zullen bij een aanrijding tegen hardere stoelen vallen.'

Wat is wél een goed idee om de veiligheid op het spoor te vergroten?

'Ik vrees dat de zinvolle technische verbeteringen op raken. Soms gaat het gewoon fout en moeten we vooral inzetten op veerkracht van de maatschappij. Bij de treinramp in Amsterdam schoten medewerkers van een verzorgingstehuis te hulp, dat werkte volgens de eerste berichten erg goed. Tijd is cruciaal bij dit soort rampen. We zouden na zo'n ramp meteen een oproep moeten versturen, bijvoorbeeld via Twitter. 'In de buurt van deze locatie en in staat tot verlenen eerste hulp? Kom dan direct, uw hulp is welkom!'

'Professionele hulpverleners denken weleens dat het dan een chaos wordt, maar wetenschappers weten al jaren dat dat reuze meevalt. Mensen zijn in het dagelijks leven ook in staat om slim te handelen en elkaar te helpen, dus waarom zouden ze dat in zo'n noodsituatie niet kunnen?'